

ALİ ELMACI

Gözler Üzerinde

İktidarın kullandığı süslü ve manipülatif dili, kendine özgü detaycı dünyası ve ironisiyle harmanlayarak tuvaline taşıyan Ali Elmacı, otoriteyi ve sistemi kendi silahlarıyla hedef alıyor. Gözümüzün içine bakan portreleriyle bizi huzursuz ederken, aynı anda arka planda renkli çiçeklerle bezeli fantastik bir dünya sunan sanatçıyla yeni serisi 'Silahlar Çekilince Gölgele Büyür' üzerine konuştuk.

röportaj serhat cacekli fotoğraf gökhan polat

Geçtiğimiz sene Onu Öldür, Beni Güldür başlıklı kişisel serginde eğitim politikaları üzerinden biçimlenen bir iktidar eleştirisi vardı. Yeni serin ‘Silahlar Çekilince Gölgeler Büyür’de nelere değiniyorsun?

Serinin ilk parçasını x-ist’te geçtiğimiz yaz gerçekleşen “Bir Endülüslü Köpeği” Üzerine Çeşitlemeler adlı karma sergide gösterdim. Politik anlamda 1990’lı yılları aratmayan bir gerilim ve çatışma ortamının o sıralarda tekrar ortaya çıkması nedeniyle bu konuyu işlemek istedim. Seride yer alan resimler iktidarların ya da herhangi bir otoritenin, kendisine, hem küçük gördüğü hem de ciddiye aldığı bir düşman yaratması geleneğini konu alıyor. Bir kaşık suda boğarız derken, orduya ve silaha yatırım yapmanın tezatlığı bu seriyi ilham verdi.

Çalışmaların iktidar, otorite ve toplum konuları üçgeninde yer aldığı için gündemi sürekli takip ediyorsundur.

Tabii ki. Üretim sürecimi en çok besleyen mecra ana haber bültenleri. Orada iktidarın davranış biçimi ile ilgili bir sürü ipucu elde edebiliyorum. İktidarın insanlara neleri dayatmak istediği ve unutturmak istediği hep ana haber bültenlerinde saklı. Başlangıçta verilen haberi bültenin sonunda geldiğinde unutuyorsun. Benim resimlerim de biraz bunun gibi. İzlemesi ve bakması eğlenceli, kolay ama okuması güç kompozisyonlar oluşturmaya gayret ediyorum. Bir şeyler söylüyorum ama önerdiğim veya işaret ettiğim bir yer yok. Detaylar arasında kayboluyorsun. Yani işlerim ana haber bültenlerinin mantığıyla uyuyor. Her birinin önünde uzun vakit geçirmen gerekiyor.

Peki bu sistemin bir yansıması olarak, sanat dünyasındaki otorite biçimleri hakkında neler söylemek istersin?

Sanat dünyasındaki, daha doğrusu piyasasındaki otorite fuarlarda daha net görülebiliyor. Genelin beğenisi üzerine üretmeyi bir moda haline getirmek ve insanları buna yönlendirmek istiyorlar. Bu, tamamen satış ve sonuç odaklı, yanlış bir yaklaşım bence, ve bu beni rahatsız ediyor. Bir keresinde resimlerim hakkında “Çok güzel ama çok sert. Bunlar duvara asmalık değil.” denildiğini duydum. Her şeyden önce bunun bir resim olduğunu algılamak lazım, buna

göre okumak lazım. Herkes daha dekoratif, daha cici ve daha yumuşak işler istiyor. Kitleye uygun yapılan Hollywood filmleri gibi biraz. Bu üç milyon izlettirir, bu fuarda selfie çektirir gibi.

Kısa zamanda buradan bir çıkış yolu görebiliyor musun?

Kendimi bu modanın dışında tutmaya çalışarak insanların beğenisi üzerine değil, inandığım şeyler üzerine resim yapıyorum. Sağlam bir izleyici kitlem var ve bundan memnunum. Bütün hayatım boyunca ürettiklerim ve yaptıklarım bir cümle kuruyorum ve buradan ayrıldığım vakit, okunaklı ve doğru bir cümle kalsın istiyorum. Amacım da bu. Sanat dünyasında da zamanla bir şeylerin yoluna gireceğine inanıyorum. İnsan inandığı şeyi yaptıkça bir şekilde başarıya ulaşıyor.

Ana haber bültenlerinden bahsettik. Popüler kültürden beslendiğin diğer kaynaklar neler?

David Lynch’in hem müziklerini hem de filmlerini severim. Çalışırken çoğunlukla onu dinlerim. Roy Andersson’ın filmlerini, özellikle sabit kameralarla yaptığı çekimleri çok resimsel buluyorum. Bir karede dünya kadar olay oluyor. Ama asıl referansım resimden. Ingres’in kitabı, resim yaparken sürekli yanımda durur, o yüzden de boya ile kaplı. Benim hocam gibi, ondan hala çok şey öğreniyorum.

Ingres haricinde seni etkileyen başka sanatçılar da olmalı.

Hendrick Goltzius, Jan Massijs, Francisco Goya’nın işleri, her gördüğümde kalbimi sıkıştırır, beni heyecanlandırır.

Peki hiç resim ve desenin dışına çıkıyor musun?

Heykel yapıyorum. Önceki sergilerimde ve 2013 yılında Contemporary Istanbul’da sergilediğim ‘Beni Aradığın Yerde Değil Unuttuğun Yerde Bulursun’ adlı projemde de heykel gösterdim.

Figürlerin kadar, You Must Love Me, Child Prodigy gibi kullandığın metinler de bir o kadar dikkat çekici.

Yazı ve resim iki farklı ifade biçimini olmasına rağmen onları aynı düzlemde birleştiriyorum. Resimimde kullandığım diğer nesnelere gibi yazı da konuya ve görüntüye hizmet eden elemanlardan biri,

ayrıca içeriği pekiştirmesi bakımından güçlü bir katkısı var.

Başlıkların da her zaman şiirsel ve bir o kadar akılda kalıcı.

Bu tarz başlıklar koymayı seviyorum. Bu konuda biraz hassasım sanırım. İşlerimdeki ironiyi başlıklarda da hissettirmek istiyorum. İkisini birbirinden ayrı düşünemiyorum.

Birer diyalog gibiler, sanki izleyiciye hitap ediyorsun. Sana İnanırım, Sana Güvendim; Ateşinle Korum Beni; Onu Öldür, Beni Güldür...

Sergi isminin ve eser başlıklarının işleri tamamlaması, onları tek bir varlık haline getirmesi, görünür kılmaya gerektiğini düşünüyorum. İsmi gördüğümüzde aslında serginin temelinde yatan kavramı, anlayışı anlamalı, hissetmelisiniz. İzleyiciye kesinlikle bunu vermek istiyorum.

Onu Öldür, Beni Güldür sergindeki resimlerinde figürler farklı olsa da hep aynı karakter karşımıza çıkıyordu. Bu seride de aynı anlatım biçimini kullanıyor musun?

Evet, ben aynı karakteri resimden resme dolaştırma olayını çok seviyorum. Silahlara Çekilince Gölgele Büyür'de de aynı karakterleri bir resimde çocukluk halleriyle, diğerinde makam ve mevki sahibi olmuş, kurulu bir sofrada yemek yerken görüyorsunuz. Figürlerimde dikkat çeken bir diğer şey ise gözler. Bütün gözler kendi gözlerim, kendi otoportremini yapıyorum bir şekilde. Böylelikle o karakterler de izleyiciye benim gözümle bakmış oluyor. Resimlerimdeki figürler izleyiciye hep bakar. O rahatsız edici izlenme hissini yaşatmak istiyorum.

İzleyiciyi neden rahatsız etmek istiyorsun? Bir düello mu bu?

Egemenler, bizi tehdit oluşturacağımız kaygısıyla sürekli olarak izlerler. Buna ek olarak, gözetlendiğimiz de bilinmesini isterler, mesela kameralar buna örnek. Bunlar fertleri korkutup

sinikleştirir. Böylece muhalif kanat yok edilip ehlileşmiş bir toplum oluştururlar. Ben de izlenmenin rahatsızlığını tekrar tekrar duyumsamalarını istediğim için izleyicimin gözünün içine bakıyorum.

Atölyeni Nazlı ve Karateci'yle paylaşıyorsun. Rahat veriyorlar mı, nasıl çalışıyorsun atölyende?

Kedilerim benim bir parçam gibiler. Karateci, Üsküdar'daki atölyemde doğdu, o günden beri birlikteyiz. Nazlı'yı da burada buldum. Atölyemle evim birbirine çok yakın, öğlen 12:00 gibi atölyeme geliyorum ve ilk önce çay demliyorum. Bir şeyler okuduktan sonra saat 15:00 gibi çalışmaya başlıyorum. Akşam yemeğinden sonra ise yoğun bir zamandıysam ertesi sabah 05:00'a kadar aynı tempoyu sürdürürüm. Genelde tek resim üzerinde çalışıyorum. Ancak elimdeki iş o bittikten sonra başka bir parçaya geçebiliyorum.

Peki üretim sürecin nasıl ilerliyor?

Tıval üzerinde çalışmaya başlamadan önce bir fotoğraf çekim aşaması oluyor. Kafamda oluşturduğum ana karakter ve kurguyu, bir modelin yardımıyla stüdyoda canlandırıyorum. Mesela, Contemporary İstanbul'da gösterdiğim tuvalerde modelim Salih Topçuoğlu'ydu. Neyse, daha sonra bu fotoğrafları bir kolaj malzemesine dönüştürüyorum, tek başıma kullandığım bir fotoğraf olmadı bugüne kadar. Her fotoğraftan beğendiğim detayları bir araya getirerek kompozisyonlarımı oluşturuyorum.

Okuldan mezun olduğundan beri x-ist'in sanatçısı olarak çalışıyorsun. Tam zamanlı bir sanatçı olmak sana nasıl hissettiriyor?

Eğlenceli olduğu kadar yorucu da. Geçtiğimiz Mayıs ayından beri tatil yapmadım. İki tane fuar atlattım. Ocak ayında x-ist'le beraber Art Stage Singapore'a katılacağım, orada göstereceğim yeni bir seri üzerinde çalışıyorum. Bu sefer tüketim kültürü ve moda üzerinden ilerleyeceğim.